

Tommi Hämäläinen / STORA ENSO OYJ

Viite: Metsänsäilytysilmoitus 1-2026-73261 (ilmoitusviite S-E2026000015877)

Asia: Kiinteä muinaisjäännös metsänsäilytysalueilla 111-23-9903-600 Soukanpuisto ja 111-406-3-545 Korpinmaa sekä muu kulttuuriperintökohde metsänsäilytysalueella 111-406-3-556 Hevossaari, Heinola

Heinolassa sijaitseville kiinteistöille 111-23-9903-600 Soukanpuisto, 111-406-3-545 Korpinmaa, 111-406-3-556 Hevossaari ja 111-401-21-23 Lahjoitusmaa 1 on tehty metsänsäilytysilmoitus.

Metsänsäilytysuunnitelman kuvioilla **33.0** sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) suojaama kiinteä muinaisjäännös, kivikautinen asuinpaikka (muinaisjäännösrekisterin tunnus: *Soukanharju*, 1000001373). Asuinpaikka on Ruotsalaisen eteläosassa olevan Hevossaaren eteläpäässä, Soukanharjun länsipuolella, harjukson välissä ja kupeessa olevalla lounaaseen avautuvalla tasanteella. Tasanteen koko on noin 40 (itä-länsi) x 30-45 (pohjoinen-etelä) metriä. Maasto viettää loivasti kohti lounaassa sijaitsevaa rantaviivaa. Kvartseja löytyi tasanteelle tehdyistä koekuopista ja rantahiekalta pintapöiminnassa. Kohteella ei ole aluerajausta.

Metsänsäilytysuunnitelman kuviolla **134.0** sijaitsee osittain muinaismuistolain (295/1963) suojaama kiinteä muinaisjäännös, historiallisen ajan asuinpaikka (muinaisjäännösrekisterin tunnus: *Niemelä rusthålli*, 1000041976). Ainakin noin 170 x 170 metrin laajuisella alueella (pois lukien Saarelan tilan ja Teollisuuskadun uudisrakennukset) on useita historiallisen ajan muinaisjäännöksiä: satoja metrejä massiivista kiviä, harmaakiviperustuksia, raivausröykkiöitä ja erilaisia kuoppia. Jäännöksistä enin osa sijaitsee Saarelan pihapiirin ja Korpimaantien välisellä metsäalueella, mutta niitä on myös Korpimaantien ja Teollisuuskadun kaakkoispuolella. Alustavassa inventoinnissa vain osa alueesta tarkastettiin, ja havaituista kohteista vain osasta tehtiin (suppea) perusdokumentointi. Niemelän rusthålli on ilmeisesti alun perin Jyrängön kartano, joka sijaitsi jossain nykyisen hotellin Kumpelin tienoilla. Kartano lienee peräisin 1500-luvulta, mutta se siirtyi kaupungin tieltä Hevossaareen. Asiakirjalähteiden perusteella arvioituna se on siellä 1700-luvun puolivälin kieppeillä. Tila on merkitty v. 1842 pitäjänkartalle (3112 08 Heinola). Tila on ollut toiminnassa pitkälle 1900-luvun puolelle, joten alueella on epäilemättä eri ikäisiä rakenteiden ja rakennusten jäännöksiä.

Metsänkäyttösuunnitelman kuviolla **193.0** sijaitsee muu kulttuuriperintökohde, historiallisen ajan maarakenne (muinaisjäännösrekisterin tunnus: *Tokeensalmi*, 1000050067). Heinolan Tokeensalmesta, Vasikkasaarentien varresta löytyy kaksi maakellarirakennetta. Toinen on olettavasti hieman vanhempi, mahdollisesti jo 1800 luvulta Niemelän tilan omistama, ja toinen on huomattavasti nuorempi betoninen maakellari. Pitäjänkartoissa Niemelän tilan pellot ulottuvat maakellarin läheisyyteen. Betonisen maakellarin katto on mahdollisesti nähtävissä vuoden 1957 ilmakuvasa, mutta muuten kumpakaan ei ole nähtävillä ilmakuvasa eikä myöskään vanhoilla kartoilla. Tämän takia niiden ikä on vain arvelu.

Pyydettyä lausuntonaan Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo toteaa, että hakkuut on mahdollista toteuttaa metsänkäyttöilmoituksessa esitetyillä kuviolla, mutta kuviolla **33.0** sijaitsevan kivikautisen asuinpaikan, kuviolla **134.0** sijaitsevan historiallisen ajan asuinpaikan ja kuviolla **193.0** sijaitsevan historiallisen ajan maarakenteen alueilla hakkuut on suoritettava maanpintaa rikkomatta/vahingoittamatta. Maata muokkaavat ja vahingoittavat toimenpiteet, kuten kantojen nosto on kielletty. Jos metsäkoneita käytetään alueella, on se tehtävä erityistä varovaisuutta noudattaen talviaikaan, kun maanpinta on jäässä ja lumipeitteen suojaama. Sulan maan aikana metsäkoneen käyttö alueella ei ole suotavaa. Lisäksi metsäkoneiden reitit on suunniteltava hyödyntäen mahdollisia aiempia metsäkoneurina yms., käyttämällä metsäkoneita suojellun alueen ulkopuolelta käsin tai/ja suorittamalla hakkuut manuaalisin menetelmin. Näkyvien rakenteiden ympärillä on pidettävä vähintään 3 metrin turvaetäisyys. Muinaisjäännöksen alueelle ei myöskään saa varastoida puutavaraa tai kasata hakkuujätettä.

Asianosaisen kanssa on sovittu, että alueellinen vastuumuseo suorittaa em. kohteiden tarkastuksen ja maastoon merkinnän, niiltä osin, kun ne ovat metsänkäyttöalueella. Kivikautisella asuinpaikalla (mj. rek.: *Soukanharju*, 1000001373) ei ole olemassa olevaa aluerajausta, joten sellainen tulee määrittää tarkastuksen yhteydessä. Lisäksi Museoverkon vinovalovarjostuksessa näkyy kuoppamainen rakenne, joka on mahdollisesti historiallisen ajan hiilimiilu tai tervahauta (N 6787273 E 444869). Kyseinen kuoppajäänne tulee myös tarkastaa, koska se on metsänkäyttökuviolla 193.0. Historiallisen ajan hiilimiilut ja tervahaudat luokitellaan muinaismuistolain suojaamiksi kiinteiksi muinaisjäännöksiksi. Tarkastukset ja merkinnät tehdään ennen hakkuiden aloittamista.

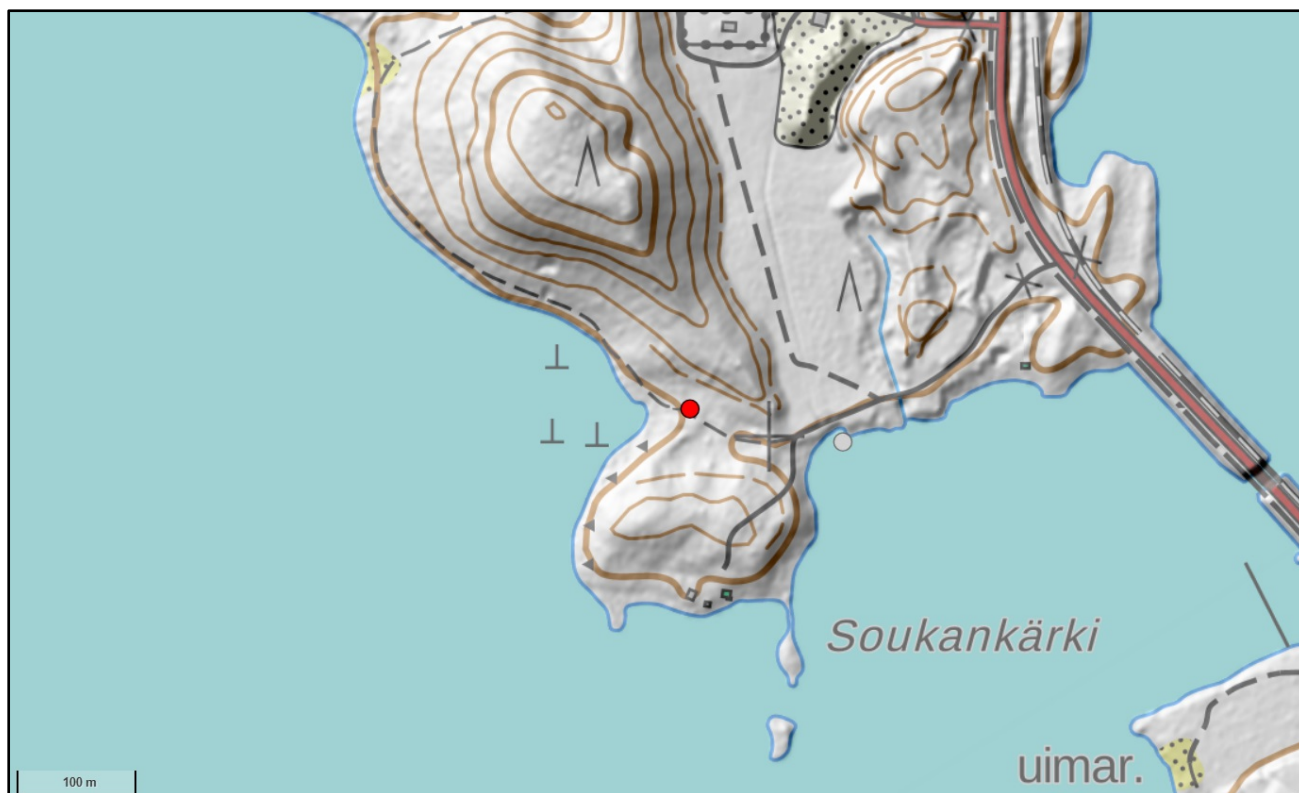
Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö

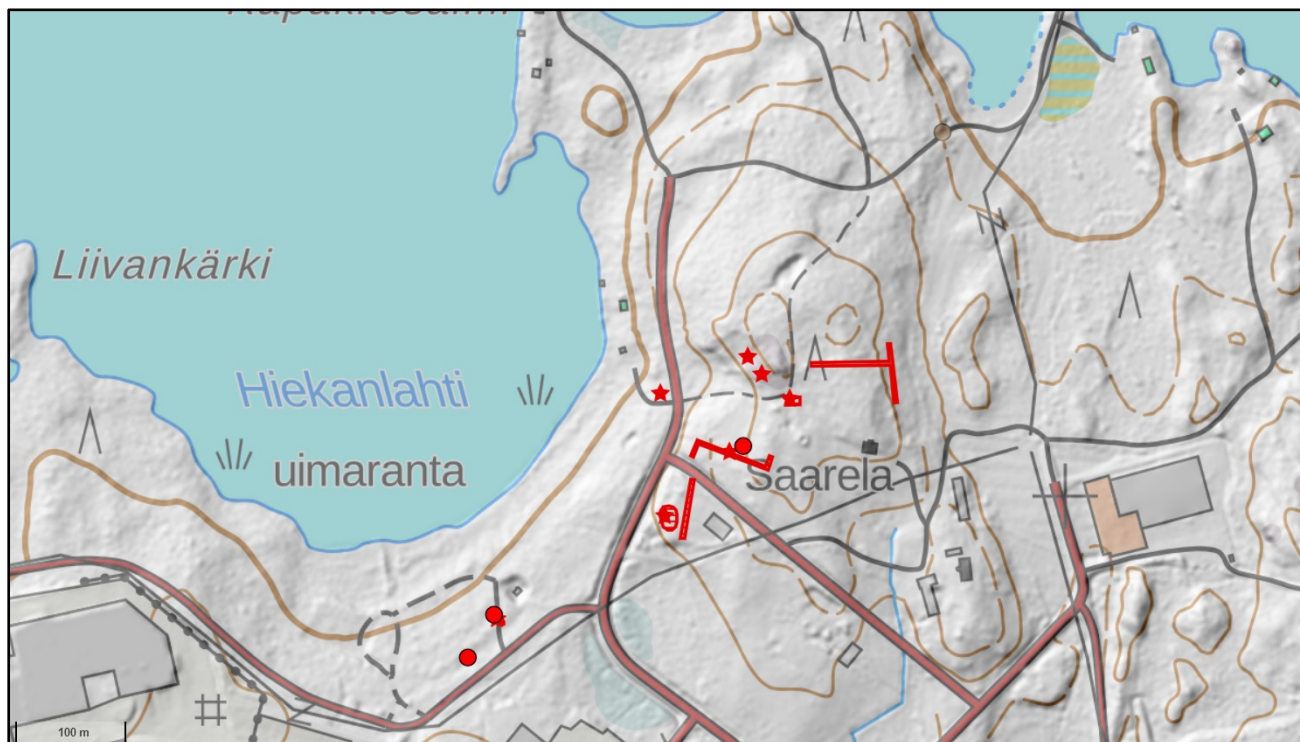
Liisa Koskelainen

arkeologi

Tomi Kuljukkanen

Liitteet: Karttaliite**Tiedoksi:** Museovirasto, kiinteistönomistaja**Karttaliite**

Ote muinaisjäännösrekisterin kartasta. Kivikautinen asuinpaikka merkitty punaisella pisteellä (muinaisjäännösrekisterin kohde *Soukanharju*, 1000001373).

Ote muinaisjäännösrekisterin kartasta. Kylätontin alueet merkitty punaisella rasterilla ja alakohteet punaisella tähdellä (muinaisjäännösrekisterin kohde *Niemelä rusthålli*, 1000041976). Metsänkäyttöalueelle jää tien länsipuolella oleva tähtikuvio, joka on maarakenne/kuoppa. Muu kulttuuriperintökohde kartan oikeassa yläkulmassa ruskealla pisteellä (muinaisjäännösrekisterin kohde *Tokeensalmi*, 1000050067). Edellisestä hieman lounaaseen näkyy kuoppamainen rakenne.